

Publicatie

Auteurs: R.T. Wiegerink
Verschenen in: Belastingblad 2025/285
Datum: Juli 2025
Titel: Richtlijn belastingkamers gerechtshoven over vergoeding
proceskosten bij WOZ-taxaties is geen recht in de zin van art. 79 Wet
RO

HOGЕ RAAD

13 juni 2025, nr. 24/03992
(Mrs. J.A.R. van Eijnden, M.W.C. Feteris,
M.T. Boerlage, A.E.H. van der Voort
Maarschalk, W.A.P. van Roij)
m.nt. R.T. Wiegerink

ECLI:NL:HR:2025:661

**Richtlijn van de belastingkamers
van de gerechtshoven inzake
vergoeding van proceskosten bij
WOZ-taxaties is geen recht in de zin
van art. 79 Wet RO, zodat Hoge
Raad juistheid toepassing van die
Richtlijn niet kan toetsen. Hof hoeft
niet te motiveren waarom zaak
wordt behandeld door enkelvoudige
kamer.**

Arrest

in de zaak van
[X] (hierna: belanghebbende)
tegen
het COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN
WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE DEN
HAAG
op het beroep in cassatie tegen de
uitspraak van het Gerechtshof Den Haag
van 12 september 2024, nrs. BK-23/754
en BK-23/773 (*Red.*:
ECLI:NL:GHDHA:2024:1795), op het
hoger beroep van belanghebbende en
het hoger beroep van de
heffingsambtenaar tegen een uitspraak
van de Rechtbank Den Haag (nr. SGR
23/433) betreffende een ten aanzien van

belanghebbende gegeven beschikking op
grond van de Wet waardering
onroerende zaken en een aanslag in de
onroerendezaakbelastingen voor het jaar
2022. De uitspraak van het Hof is aan dit
arrest gehecht.

1 Het geding in cassatie

Belanghebbende, vertegenwoordigd door
R. van der Weide, heeft tegen de
uitspraak van het Hof beroep in cassatie
ingesteld. Het beroepschrift in cassatie is
aan dit arrest gehecht en maakt daarvan
deel uit.

Het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente Den Haag,
vertegenwoordigd door M.S. Habieb,
heeft een verweerschrift ingediend.

2 Uitgangspunten in cassatie

2.1

Belanghebbende heeft bezwaar gemaakt
tegen een door de heffingsambtenaar
van de gemeente Den Haag (hierna: de
heffingsambtenaar) gegeven beschikking
op grond van de Wet waardering
onroerende zaken. Daarbij is de waarde
van de woning, plaatselijk bekend als [a
straat 1] te [Z], vastgesteld op € 200.000
per 1 januari 2021 (waardepeildatum). In
hetzelfde geschrift is de aan
belanghebbende opgelegde aanslag in de
onroerendezaakbelastingen voor het jaar
2022 bekendgemaakt.

2.2

Belanghebbende heeft tegen de beschikking en de aanslag bezwaar gemaakt. In de bezwaarfase heeft belanghebbende een taxatierapport overgelegd waarin de woning op de waardepeildatum is getaxeerd op € 171.000.

2.3

De heffingsambtenaar heeft het bezwaar gegrond verklaard, de waarde van de woning nader vastgesteld op € 171.000, de aanslag dienovereenkomstig verminderd en een vergoeding voor de kosten van beroepsmatig verleende rechtsbijstand toegekend. De heffingsambtenaar heeft geen vergoeding voor de kosten van het taxatierapport toegekend.

2.4

Belanghebbende heeft beroep ingesteld tegen de uitspraak op bezwaar. De Rechtbank heeft de vergoeding voor de kosten van het taxatierapport vastgesteld op afgerond € 32,05, zijnde 0,5 uur maal het uurtarief van € 53 als bedoeld in de Richtlijn van de belastingkamers van de gerechtshoven inzake vergoeding van proceskosten bij WOZ-taxaties¹ (hierna: de Richtlijn), vermeerderd met 21 procent omzetbelasting.

3 De oordelen van het Hof

De heffingsambtenaar heeft hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de Rechtbank. De enkelvoudige kamer van het Hof heeft – in cassatie onbestreden – vastgesteld dat het taxatierapport is aan te merken als een rapport van een deskundige als bedoeld in artikel 1, aanhef en letter b, van het Besluit proceskosten bestuursrecht

(hierna: het Besluit). Verder heeft het Hof geoordeeld dat aan de controle van het met behulp van software gegenereerde taxatierapport niet veel tijd kan zijn besteed. Een vergoeding van € 128,26 (inclusief omzetbelasting) per taxatierapport is volgens het Hof, gelet op het vermoeden van een geringe tijdsbesteding door een deskundige en de hoeveelheid soortgelijke taxatierapporten die met de software gegenereerd kunnen worden, niet redelijk en staat niet in verhouding tot de daarmee gemoeide kosten. Het Hof heeft de vergoeding voor het taxatierapport vastgesteld op € 10,69, zijnde 1/6 uur (tien minuten) maal € 53, vermeerderd met 21 procent omzetbelasting.

4 Beoordeling van de klachten

4.1.1

Belanghebbende klaagt erover dat het Hof slechts een vergoeding van € 10,69 heeft toegekend. Volgens belanghebbende had het Hof overeenkomstig de Richtlijn een vergoeding van € 128,26 (twee uren maal € 53, vermeerderd met 21 procent omzetbelasting) moeten toekennen.

4.1.2

Bij de beoordeling van deze klacht moet worden vooropgesteld dat de rechter op grond van artikel 8:75, lid 1, Awb, in samenhang gelezen met artikel 1, aanhef en letter b, van het Besluit, bevoegd is een partij te veroordelen tot vergoeding van de kosten van een door de andere partij ingeschakelde deskundige. Deze kosten komen voor vergoeding in aanmerking als het inroepen van de bijstand van de deskundige redelijk was en de kosten zelf redelijk zijn.² Indien de rechter een vergoeding voor deze kosten

¹ Staatscourant 2018, 28796.

² Kamerstukken II 1991/92, 22 495, nr. 3, blz. 151 en 153. Vgl. CBb 21 juni 2011,

ECLI:NL:CBB:2011:BR3066, rechtsoverweging 2.4, ABRvS 29 januari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:226,

toekent, geldt op grond van artikel 2, lid 1, aanhef en letter b, van het Besluit, in samenhang gelezen met artikel 3, lid 1, letter a, van de Wet tarieven in strafzaken ten hoogste een tarief van het in artikel 6 van het Besluit tarieven in strafzaken 2003 bedoelde bedrag per uur.³

4.1.3

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 13 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0904, rechtsoverweging 4.3.12 (*Red.: Belastingblad* 2012/391, m.nt. J.A. Monsma), overwogen dat de vaststelling van de hoogte van de vergoeding voor een taxatieverslag in de praktijk in procedures over de toepassing van de Wet waardering onroerende zaken regelmatig aanleiding blijkt te geven tot geschillen. Aangezien de beslissing over het te hanteren uurtarief vooral van feitelijke aard is, heeft de Hoge Raad overwogen dat het wenselijk is dat de gerechten in feitelijke instantie beleid ontwikkelen voor een uniforme toepassing van bij de vaststelling van een vergoeding te hanteren uurtarieven.

4.1.4

Naar aanleiding van dit arrest hebben vertegenwoordigers van belastingkamers van de gerechtshoven en de rechtbanken de Richtlijn opgesteld. Die voorziet in een uurtarief van (inmiddels) € 53 voor woningtaxaties. Wat betreft de in aanmerking te nemen tijdsbesteding neemt de Richtlijn tot uitgangspunt een tijdsbesteding van vier uren voor een in pandige en twee uren voor een niet-in pandige woningtaxatie.

rechtsoverweging 6.3, en CRvB 14 juli 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:2660, rechtsoverweging 6.2.

³ Vgl. HR 13 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0904, rechtsoverweging

4.1.5

De Richtlijn is niet aan te merken als recht in de zin van artikel 79 van de Wet op de rechterlijke organisatie. Zij is immers niet vastgesteld door de gerechtshovergadering van het Hof.⁴De Hoge Raad kan daarom niet beoordelen of het Hof de Richtlijn heeft geschonden. In zoverre komt de Hoge Raad terug van zijn arrest van 27 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3370, rechtsoverweging 2.3.1 (*Red.: Belastingblad* 2016/15, m.nt. J.P. Kruimel).

4.1.6

Dit neemt niet weg dat het wenselijk is dat de gerechten in feitelijke instantie op dit punt uniformiteit nastreven (zie hiervoor in 4.1.3). Toepassing van de Richtlijn is daarvoor een aanvaardbaar en geëigend middel. De gerechten in feitelijke instantie zijn echter niet op grond van algemene beginselen van behoorlijke rechtspleging gehouden om in overeenstemming met de Richtlijn te beslissen, aangezien deze niet is vastgesteld door een instantie die de bevoegdheid heeft rechters in die zin te binden. Zij zijn daarom, indien zij de Richtlijn niet toepassen of wanneer zij daarvan afwijken, evenmin gehouden te motiveren waarom zij dat doen. De klacht faalt voor zover deze uitgaat van een andere rechtsopvatting.

4.1.7

Met zijn door de klacht bestreden oordeel heeft het Hof de hiervoor in 4.1.2 vermelde regels niet geschonden. Het oordeel is toereikend gemotiveerd. De klacht faalt daarom ook in zoverre.

4.3.2 (*Red.: Belastingblad* 2012/391, m.nt. J.A. Monsma).

⁴ Vgl. HR 3 juni 2022, ECLI:NL:HR:2022:824, rechtsoverweging 3.1.3.

4.1.8

Ten overvloede merkt de Hoge Raad nog het volgende op. Ook als de Richtlijn wel door de gerechtsvergadering van het desbetreffende gerecht zou zijn vastgesteld, als gevolg waarvan dat gerecht op grond van algemene beginselen van behoorlijke rechtspleging zou zijn gehouden om in overeenstemming met de Richtlijn te beslissen, behoeft de daarin gegeven regel dat voor niet-inpandige taxaties een tijdsbesteding van twee uur wordt aangehouden, niet zonder meer in alle gevallen te worden toegepast.⁵ De Richtlijn laat namelijk de ruimte om in een geval als dit, waarin de werkelijke tijdsbesteding voor een niet-inpandige taxatie veel geringer is dan twee uur, voor de berekening van de vergoeding voor het taxatierapport uit te gaan van die geringere tijdsbesteding.

4.2.1

Verder klaagt belanghebbende erover dat de zaak, in afwijking van het uitdrukkelijke verzoek om een behandeling door een meervoudige kamer, zonder uitleg of overleg is behandeld door een enkelvoudige kamer van het Hof. Bovendien blijkt uit niets van een verwijzing door de meervoudige kamer naar de enkelvoudige kamer, aldus de klacht.

4.2.2

Op grond van artikel 8:10a, lid 1, Awb in samenhang gelezen met artikel 8:108, lid 1, Awb, is het uitgangspunt dat het hoger beroep wordt behandeld door een meervoudige kamer van het gerechtshof. Op grond van artikel 8:10a, lid 2, Awb kan de meervoudige kamer de zaak verwijzen naar een enkelvoudige kamer indien de zaak daarvoor naar het oordeel

van de meervoudige kamer geschikt is. Het is aan de meervoudige kamer overgelaten of zij van die bevoegdheid gebruik maakt. Zij hoeft een dergelijke beslissing niet te motiveren. Evenmin is zij gehouden partijen de gelegenheid te geven zich uit te laten over een voorgenomen beslissing hierover. Van de beslissing hoeft geen afzonderlijke mededeling te worden gedaan aan partijen. Het is voldoende dat een beslissing tot verwijzing naar de enkelvoudige kamer blijkt uit de omstandigheid dat de mondelinge behandeling plaatsvindt door een enkelvoudige kamer of, als geen mondelinge behandeling plaatsvindt, uit de uitspraak. De klacht faalt dus.

4.3

De Hoge Raad heeft ook de overige klachten over de uitspraak van het Hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat ook deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81, lid 1, van de Wet op de rechterlijke organisatie).

5 Proceskosten

De Hoge Raad ziet geen aanleiding voor een veroordeling in de proceskosten.

6 Beslissing

De Hoge Raad ziet geen aanleiding voor een veroordeling in de proceskosten.

⁵ Kamerstukken II 2000/01, 27 181, nr. 6, blz. 51.

Noot

De Hoge Raad maakt in dit arrest duidelijk dat de feitenrechters de vrijheid hebben om de kostenvergoeding voor het opstellen van een taxatierapport in een WOZ-procedure naar eigen inzicht toe te kennen. Hij doet dat in een genuanceerd arrest met interessante overwegingen voor juridische fijnproevers. Startpunt is dat de Richtlijn van de belastingkamers van de gerechtshoven inzake vergoeding van proceskosten bij WOZ-taxatie – toch – geen recht vormt in de zin van art. 79 Wet RO. De Hoge Raad komt hiermee terug op zijn arrest van 27 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3370, Belastingblad 2016/15, m.nt. J.P. Kruimel. Dat arrest, dat overigens door slechts drie raadsheren werd gewezen, hoewel sprake was van de beantwoording van een principiële vraag, werd destijds terecht al kritisch becommentarieerd door L.M. Koenraad (zie diens noot in AB 2016/95). Zo overwoog de strafkamer van de Hoge Raad al dat relevant is of richtlijnen (in dat geval oriëntatiepunten) zijn vastgesteld door een instantie die de bevoegdheid heeft rechters te binden (HR 27 mei 2014, ECLI:NL:HR:2014:1236). De gelederen binnen de Hoge Raad zijn nu dus weer gesloten. Gevolg van het feit dat er geen sprake is van 'recht', is dat de Hoge Raad zich niet kan uitspreken over de juiste toepassing van de Richtlijn door het hof. Ook de hoven zijn niet gebonden aan de Richtlijn, zo overweegt de Hoge Raad voorts. Ten overvloede maakt de Hoge Raad nog wel duidelijk dat ook als de Richtlijn wel recht zou vormen, de beslissing van het hof dat belanghebbende slechts een vergoeding van € 10,69 voor het laten opstellen van een taxatierapport kan verkrijgen, de toets der kritiek kan doorstaan. De Hoge

Raad voorziet daarmee niet alleen de belanghebbende in de onderhavige procedure alsnog van een inhoudelijk antwoord, maar maakt ook op voorhand korte metten met nieuwe procedures over kostenvergoedingen voor het geval de Richtlijn wel zou zijn vastgesteld door de gerechtsvergadering van het hof. Ten slotte overweegt de Hoge Raad nog dat de beslissing van de meervoudige kamer om de zaak te laten behandelen door een enkelvoudige kamer geen motivering behoeft, hetgeen volkomen logisch is. Ik verwijs naar de noot van G. Groenewegen bij Hof Arnhem-Leeuwarden 6 juni 2023, ECLI:NL:GHARL:2023:4802, Belastingblad 2023/292.

R.T. Wiegerink